Persbericht 11 januari 2022

Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht : herstel de democratische tekortkomingen

Grote problemen binnen Waternet dwingen het bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht tot ingrepen. De uitvoering van alle taken van het waterschap zijn nu bij de Stichting Waternet ondergebracht. Het bestuur heeft te weinig grip op de uitvoering en kan haar controlerende taken onvoldoende uitoefenen. Een grote groep leden van het Algemeen Bestuur wil dat het waterschap als overheidslaag met een eigen ambtelijke organisatie zelf stuurt en controleert net als alle andere waterschappen in Nederland. De democratische tekortkomingen van de huidige (privaatrechtelijke) stichting worden hiermee ongedaan gemaakt.

Het Dagelijks Bestuur, de gemeente Amsterdam en de directie van Waternet kiezen voor continuering van een stichting. Op 12 januari vindt de besluitvorming in de AB-vergadering plaats.

Inwoners kennen vooral de naam Waternet. Waternet verzorgt waterbeheer en waterzuivering voor het waterschap en riolering en drinkwater voor de gemeente Amsterdam.
Waternet is een grote en complexe organisatie die zelfstandig optreedt en weinig politiek gevoelig is. Het waterschap is onbekend bij de inwoners.

De laatste jaren kent Waternet veel problemen met de financiën, cybersecurity, IT, waterschapsbelasting en de drinkwaterrekening. Er is achterstallig onderhoud en dijkverbeteringen liggen niet op schema. Het waterschap is door zijn financiële reserves heen, en de begroting kent oplopende tekorten. De problemen met de belastinginning zullen pas in 2026 zijn weggewerkt. Tekorten worden met leningen aangevuld. De toch al hoge schuldpositie verslechtert verder. Slechts 58% van de voorgenomen investeringen wordt op dit moment daadwerkelijk uitgevoerd. Ook voor het behalen van Europese waterkwaliteitsnormen (Kader Richtlijn Water) voor eind 2027 moeten de investeringen de komende jaren fors toenemen. De gedachte voordelen van een grote organisatie zijn niet uitgekomen. Integendeel.

Een waterschap is bedoeld als een overheidslaag die wettelijke taken uitvoert en waar democratische controle op moet kunnen plaatsvinden. Elke 4 jaar zijn er verkiezingen voor het Algemeen Bestuur, het hoogste orgaan binnen een waterschap, vergelijkbaar met een gemeenteraad. De eerstvolgende verkiezingen zijn op 15 maart.

Het bestuursvoorstel is gericht op aanpassingen van de huidige stichting Waternet. Een ‘vernieuwde stichting’ waarbij het stichtingsbestuur uit directeuren van Waternet bestaat. Als controle-orgaan wordt een Raad van Toezicht ingesteld. Noch het stichtingsbestuur, noch de Raad van Toezicht wordt democratisch gekozen. Het Algemeen bestuur blijft op afstand en kan niet daadwerkelijk besturen.

De waterschappen worden belangrijker door de gevolgen van klimaatverandering en de slechte kwaliteit van het water, de landbouwproblemen en de toenemende verstedelijking. Democratische keuzes en publieke verantwoording aan de inwoners zijn dus belangrijk. Daar hoort ook samenwerken bij in het hele gebied van het waterschap - dat veel groter is dan Amsterdam - met alle (12) andere gemeenten, met alle drie de drinkwaterbedrijven én alle inwoners.

De wettelijke basis van de waterschappen vraagt om herstel van de democratie van ons waterschap!

Link naar de vergadering van 12 januari 2023
https://agv.waterschapsinformatie.nl/vergadering/1008878

Link naar de commissievergadering van 7 december 2022
https://agv.waterschapsinformatie.nl/vergadering/908910

Alleen voor de redactie:

Bijlagen: 1. Puntenstuk met achtergrondinformatie
2. Concept amendement met toelichting

Woordvoering en te citeren uitspraken:

Wim Zwanenburg (CDA) 0 6 423 50 938 :

"De komende jaren zullen de kosten van waterbeheer in Nederland en zeker ook in ons waterschap AGV onvermijdelijk gaan stijgen. Achterstallig onderhoud op essentiële infrastructuur, verouderde software van technische installaties en achterblijvende nieuwe investeringen brengen de waterveiligheid, waterkwaliteit en aanpassing aan klimaatverandering in gevaar. Grip op de kosten, een efficiënte uitvoering en een goede democratische verantwoording is van groot belang".

Gerard Aaftink (bedrijven): makon@hetnet.nl 0610618646

Als fractie Bedrijven willen we een transparante en betrouwbare overheid. Dat kan alleen bij een democratische overheid!

Annacarina Klein (CU): cu.amstel.gooi.vecht@gmail.com

Democratie is een groot recht. Ik ben democratisch gekozen en vertegenwoordig de ChristenUnie stemmers in het Algemeen Bestuur van het Waterschap AGV. Een functionele overheid met een eigen belastingheffing en vastgelegde wettelijke taken. Het democratisch proces is in de 'vernieuwde stichting' onvoldoende gewaarborgd. De grip en sturing van het Algemeen Bestuur op de uitvoerder Waternet is zoek!

Matthijs Pontier (De Groenen): matthijspon@gmail.com 0637384335

"Als volksvertegenwoordigers zijn we teveel op afstand komen te staan van de organisatie. Hierdoor zijn beslissingen gemaakt die inwoners enorme kosten opleveren en die wij niet kunnen verantwoorden. Om grip terug te krijgen op onze organisatie is het van essentieel belang dat de privatisering wordt teruggedraaid en wij als 'normale overheid' onze eigen organisatie direct kunnen aansturen en daarbij inwoners de mogelijkheid bieden om directe invloed uit te oefenen."

Marjolein Quené (groep Quené) 06 1454 1711:

'Democratie vergt duidelijkheid. Het AB is het hoogste bestuursorgaan en moet zich publiek verantwoorden aan de inwoners van het waterschap. De stichting Waternet is vertroebelend en functioneert bovendien niet goed genoeg.'

Renske Peters (Water Natuurlijk): petersrens@gmail.com 06 2509 3948

Het is nu het moment de democratische tekortkomingen van het waterschap te herstellen. De aanpak van de huidige en toekomstige problemen van het waterschap vragen om ingrepen, verantwoording en transparantie naar de inwoners .

Herstel democratie in waterschap Amstel, Gooi en Vecht

Wat is er aan de hand?

1. **Scheefgegroeid**
   Waternet is 25 jaar geleden ontstaan om de waterzuivering van het zuiveringsschap aan te laten sluiten op de riolering van Amsterdam. In de praktijk gaat Waternet nu over de uitvoering van alle taken van het hele waterschap, inclusief beleidsvorming en controle en handhaving. Bovendien is het Amsterdamse drinkwaterbedrijf aan Waternet toegevoegd. Waternet is een stichting. De verhoudingen zijn scheef gegroeid.

2. **Waterschap AGV niet herkenbaar als overheid.** Een waterschap is een aparte overheidslaag, maar AGV is als zodanig niet meer herkenbaar voor inwoners en bestuurders van gemeenten. Het is onduidelijk of medewerkers van Waternet handelen en spreken namens het waterschap, de gemeente Amsterdam of het drinkwaterbedrijf. Dit hindert het waterschap bij haar overheidstaken én met de samenwerking in het hele gebied.

3. **Waternet functioneert slecht**
   Het huidige Waternet functioneert slecht. Dit is o.m. het gevolg van de complexiteit om te werken voor drie totaal verschillende organisaties qua werkgebied, 'klanten', 'producten', financiering en bevoegd gezag. De nadelen van de complexiteit zijn een stuk groter dan de vermeende voordelen van efficiëntie en synergie.

4. **AGV in financiële en fysieke problemen**
   AGV is door het slechte functioneren van Waternet in financiële en fysieke problemen gekomen. Daarmee kan AGV niet meer doen wat ze juist als waterschap moet doen: onafhankelijk van andere beleidsvelden zorgen voor waterveiligheid en waterkwaliteit. AGV loopt op dit moment ongeveer een jaarcyclus achter bij het heffen van belastingen. Belastingheffing is juist om voornoemde redenen een bevoegdheid van het waterschap. Er is veel achterstallig onderhoud en de regionale dijkverbeteringen lopen achter bij de wettelijke voorschriften. Waternet hindert AGV om als waterschap te functioneren.

5. **Bestuur waterschap AGV machteloos**
   Het waterschap AGV heeft géén eigen ambtenaren, zelfs niet voor de bestuursondersteuning. Het DB/AB is daarmee niet in staat eigen beleid te ontwikkelen onafhankelijk van Waternet. Dit geldt niet voor de samenwerkingspartner Amsterdam. De gemeente Amsterdam heeft wél eigen ambtenaren, een eigen bestuursdienst én ze voert nog een aantal watertaken in eigen beheer uit. Het waterschap heeft geen eigen bestuurskracht. **Eigen bestuurskracht én uitvoeringskracht is juist de bestaansreden voor waterschappen.**

6. **Alle bevoegdheden bij Waternet**
   De constructie in 1997 was dat het DB van het waterschap **al zijn (wettelijk toegestane) bevoegdheden** mandateerde aan **de directie** van Waternet. Dit mandaat is sinds 1997 niet veranderd, het werd zelfs aan dezelfde persoon gegeven als degene die in het voorjaar van 2022 afscheid nam. Dit mandaat was en is geen algemeen bekende publieke kennis, ook het AB wist hier niet van. Het is nooit veranderd, terwijl ondertussen vele veranderingen in wetgeving zijn langsgekomen.

7. **Wettelijke basis ontbreekt**
   In Nederland is de wetgeving gebaseerd op het huis van Thorbecke en waterschappen als een aparte bestuurslaag. Waternet is nu compleet ingericht als privaatrechtelijke stichting met een bestuur dat niet democratisch is gekozen. Hierdoor is het AB als hoogste bestuursorgaan niet in positie om te sturen, en dus ook niet om publiek verantwoording af te leggen.

   Groot risico door bestuurlijke onmacht
   Het is zorgwekkend dat deze situatie zo kon ontsporen. De primaire toezichthoudende rol ligt bij de provincie. De minister levert de wetgeving (Waterwet en Waterschapswet) maar heeft geen direct toezicht op het functioneren. De ILT gaat niet over de waterschappen, wel over het drinkwater en stelt hiermee ook eisen aan Waternet. ILT kijkt ook naar primaire keringen maar dat is in AGV maar een heel beperkt aantal kilometers. De financiën zijn ondoorzichtig omdat Waternet ook zelfstandig verplichtingen zoals schulden aangaat. Iedereen wijst naar het waterschapsbestuur, maar dat heeft geen bestuurskracht.

Spaghetti-bestuur is geen oplossing!

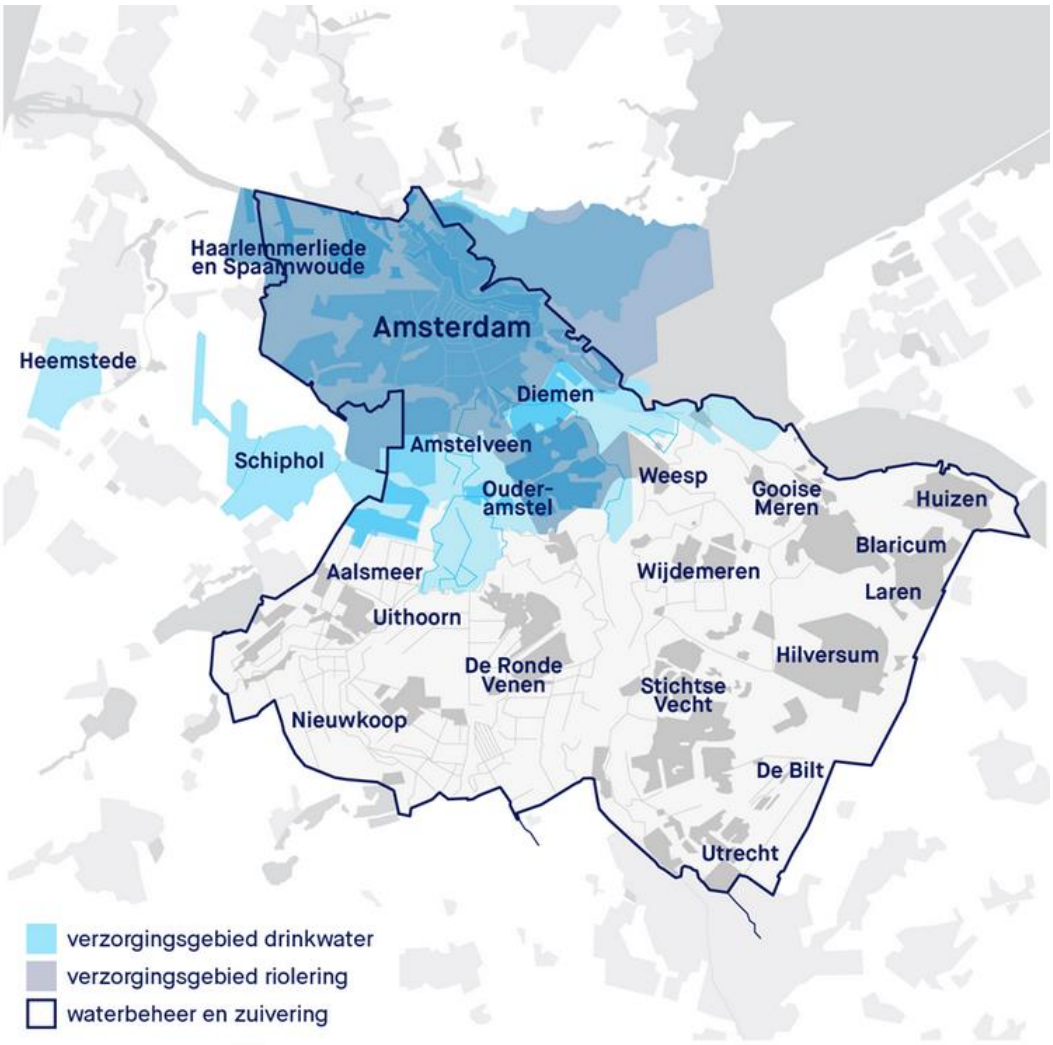
1. Doordat er problemen waren met de cybersecurity heeft ILT Waternet onder verscherpt toezicht gesteld, *maar alleen voor de drinkwatertaken***.** ILT eist een betere 'governance' voor de drinkwatertaken, de belastingdienst is nog in onderzoek of heel Waternet met BTW belast moet gaan worden. Een normale overheidsorganisatie wordt niet doorbelast.
2. Het DB van het waterschap heeft nu (op basis van een voorstel van de directie van Waternet) – en na overleg met het College van Amsterdam – een voorstel gedaan voor een 'vernieuwde stichting'.
3. In de vernieuwde stichting Waternet zal het bestuur van de stichting bestaan uit de directie van Waternet. De directie van Waternet krijgt daarmee nog meer grip op de organisatie, ten koste van DB en AB van AGV. Het mandaat wordt overgedragen aan deze directieleden als leden van het bestuur van Waternet. Bovendien komt er een onafhankelijke Raad van Toezicht. Deze gaat het toezicht op de stichting doen (in plaats van AB/DB). De rol van de dijkgraaf is volstrekt onduidelijk.
4. In de vernieuwde stichting worden drie kolommen ingericht voor respectievelijk waterschap, riool en drinkwater en een vierde directie voor alle ondersteunende diensten. Er komt een NV Drinkwater die niet onder de stichting valt maar wel een directielid als bestuurder van de stichting levert. De complexiteit van aansturing en verantwoording wordt nog groter.
5. Het ontwerp-besluit is een onontwarbare kluwen die niet transparant is en niet één op één aansluit op de voorgenomen afspraken met Amsterdam. Amsterdam houdt nog een slag om de arm omdat de positie van de NV Drinkwater nog door de ILT goedgekeurd moet worden. Het is dus onbeslist of er twee of drie partners in de stichting zitten. Niettemin wordt er een besluit gevraagd.
6. Het DB-voorstel voor het ontwerp-besluit is onvolledig omdat de hele inrichting uiteindelijk zal afhangen van statuten van de stichting, mandaten, directiereglementen etc. Dit is niet transparant en bovendien kunnen deze op een niet-democratische wijze vastgesteld worden. Een stichting is nu eenmaal niet bedoeld als een overheidslaag met een democratisch gekozen algemeen bestuur

7. Het ontwerp-besluit omvat verstrekkende punten zoals het uitgangspunt dat het organiseren van taken via een gezamenlijke stichting automatisch leidt tot concessies in de aansturing zoals bij een normaal waterschap en dat het invullen van de samenwerking daarom dient te worden bewaakt door een onafhankelijke toezichthouder. Deze punten beperken de zeggenschap van het AB en ondermijnen de functie van het AB als hoogste bestuursorgaan van een waterschap.

Wat is de positie van het waterschap?

1. Het AB van AGV heeft eerder al twee besluiten genomen. 1. 2 Juni 2021: Het AB wil dat het waterschap meer als overheid functioneert. 2. 8 December 2021: Het AB heeft uitgesproken dat het een eigen organisatie wil én een voorkeur uitgesproken voor een BVO (gemeenschappelijke regeling) met in ieder geval de gemeente Amsterdam boven een stichting.
2. De vernieuwde stichting lost het huidige probleem van de indirecte aansturing en tekortschietende publieke verantwoording niet op. Het DB kan alleen maar besturen door middel van een mandaat aan het stichtingsbestuur. Het stichtingsbestuur is de directie van Waternet. AGV heeft geen eigen medewerkers die in een gezagsrelatie met het bestuur van AGV staan. Met het model van de vernieuwde stichting komen slechts enkele FTE in dienst van AGV. Dit verandert hoegenaamd niets aan de scheve *balance of powers* en de onvolwaardige positie en zeggenschap van DB en AB.
3. Het huidige DB (en de directie van Waternet) heeft de voorkeur van het AB voor een eigen organisatie en daarnaast een BVO afgewezen op onduidelijke gronden (kosten, werkgeverschap). Hierover heeft in ieder geval geen AB-besluit voorgelegen. Van zowel de eigen organisatie als de BVO is nu niets meer over en het hele waterschap wordt weer ondergebracht in een ‘vernieuwde’ stichting.
4. De richting die ingeslagen zou moeten worden volgens een grote groep bestuursleden, is een normale publiekrechtelijke inrichting van het waterschap AGV met een eigen ambtelijk apparaat (orde grootte 750 FTE). Vanuit die positie kan het waterschap samenwerken met Amsterdam én de andere tien gemeenten én de drie drinkwaterbedrijven binnen de grenzen van het waterschap AGV én met andere waterschappen.
5. De noodzaak hiertoe is groot gezien de opgaven die op de waterschappen afkomen inzake waterkwaliteit, droogte, klimaatadaptatie, inrichting van het land etc.
6. Een groep van 10 AB-leden heeft een motie, een initiatiefvoorstel én een amendement opgesteld ter bespreking op 12 januari a.s. om het waterschap publiekrechtelijk in te richten, met een voorstel voor een geleidelijke overgang van de medewerkers van de stichting Waternet naar AGV. Daarbij wordt de mogelijkheid opengehouden om uitsluitend voor het stedelijk afvalwater in de gemeente Amsterdam alsnog een BVO in te richten.
7. Deze groep uit het AB heeft nu 4, 8 of 12 jaar en meer de problematiek ervaren en er langzaam maar zeker de vinger achter kunnen krijgen. Het is van belang dat vóór de verkiezingen op 15 maart a.s. de weg is ingeslagen naar een democratisch waterschap met bestuurskracht.

Bijlagen: tekst en toelichting concept-amendement
Kaartje werkgebieden Waternet

De donkerblauwe lijnen zijn de grenzen van het waterschap

CONCEPT Amendement AGV als overheid 12 januari 2023 CONCEPT

Ingediend door Fractie bedrijven, fractie CDA, fractie De Groenen, fractie ChristenUnie, groep Quené, Mw Peters (Water Natuurlijk).

HET ALGEMEEN BESTUUR VAN HET WATERSCHAP AMSTEL, GOOI EN VECHT, BIJEEN OP 12 JANUARI 2023 BESLUIT HET VOORSTEL VAN HET DB VOOR HET BESLUIT VAN HET AB ALS VOLGT TE AMENDEREN:

Te schrappen de laatste zin in de overweging, zodat de zin 'Tegelijkertijd….versterken' vervalt.

Toe te voegen de overwegingen 2, 3, 4 en 5 luidende:

2. Dat het AB op 2 juni 2021 unaniem het besluit heeft genomen om het advies 'AGV- een visie op een sterkere overheidsrol' over te nemen.

3. Dat het AB op 8 december 2021 het besluit heeft genomen

- te willen komen 'tot inrichting van een eigen organisatie voor het Waterschapsbestuur als ondersteuning van (in ieder geval) de opdrachtgevende, beleidsbepalende en toezichthoudende rol'.

- dat de gezamenlijke organisatie met de gemeente Amsterdam gericht is op '(in ieder geval) beleidsarme assetmanagementtaken (onderhoud en beheer) en ondersteunende diensten'

- voor wat betreft deze gezamenlijke organisatie 'in principe te kiezen voor het model van de Bedrijfsvoeringsorganisatie (zoals beschreven in de WGR)'.

4. Dat de datum van besluitvorming van 7 juli 2022 inmiddels is verdaagd naar Q3 2023, dat aanvullende onderzoeken niet beschikbaar zijn

5. Dat AGV er ondertussen steeds minder goed in slaagt als overheid te functioneren én haar taken uit te voeren.

Te schrappen de tekst onder 1, 2 en 3 onder BESLUIT: In te stemmen met …….aan de OR van Waternet.

Te schrappen de tekst daarop volgende: Aanvullend ….AB:

Te schrappen de tekst bij punt 4: Vooruitlopend….., te nemen, opdat:

Te schrappen de tekst bij punt 4 b tot en met 4e: het AB uit haar midden… Q3-2023.

Te schrappen de tekst bij punt 5: Opdracht te geven….kan vinden.

Toe te voegen onder Besluit, onder nieuwe nummering:

1. Het besluit van het AB van 8 december 2021 te bekrachtigen en aan te scherpen waarbij het waterschap AGV op publiekrechtelijke basis georganiseerd wordt, zodanig dat wettelijke taken volledig en zelfstandig kunnen worden uitgevoerd, met alle medewerkers in dienst van waterschap AGV, uiterlijk gerealiseerd per 1 januari 2025;
2. Dat derhalve een (privaatrechtelijke) stichtingsvorm als mogelijk alternatief wordt afgewezen;
3. Dat een BVO kan worden aangegaan om met uitsluitend Amsterdam ten aanzien van stedelijk afvalwater in de gemeente Amsterdam een gemeenschappelijke bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) op te zetten. (art. 3.4 waterwet).

4. Om de samenwerking met alle partners op het gebied van de watercyclus, waaronder inliggende gemeenten en drinkwaterbedrijven, opnieuw publiekrechtelijk vorm te geven.
5. Daartoe de volgende eerste stappen te zetten:
a. [tekst besluit 4a.]
b. Per 1.2.2023 overdracht van het mandaat van 1997 van het DB aan de directie van Stichting Waternet aan de secretaris-directeur van AGV, zodat deze namens het DB opdrachtgever kan zijn.

Te schrappen de tekst bij besluit 5: Opdracht….kan vinden.

Zodat de volledige tekst van het geamendeerde besluit luidt:

[begin]

BESLUIT

HET ALGEMEEN BESTUUR VAN HET WATERSCHAP AMSTEL, GOOI EN VECHT
BBV22.0458

Op het voorstel van het Dagelijks bestuur van 20-12-2022
Overwegende:
1. Dat het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht de sturing op de uitvoering van taken en identiteit vanuit haar overheidsrol wil versterken. Deze wens tot een versterking van de overheidsrol van AGV vindt zijn achtergrond in het gegeven dat het bestuur van AGV zich niet voldoende in staat acht adequaat sturing te geven aan de uitvoering van waterschapstaken door Waternet.

2. Dat het AB op 2 juni 2021 unaniem het besluit heeft genomen om het advies ‘AGV- een visie op een sterkere overheidsrol’ over te nemen.

3. Dat het AB op 8 december 2021 het besluit heeft genomen

- te willen komen ‘tot inrichting van een eigen organisatie voor het Waterschapsbestuur als ondersteuning van (in ieder geval) de opdrachtgevende, beleidsbepalende en toezichthoudende rol’.

- dat de gezamenlijke organisatie met de gemeente Amsterdam gericht is op ‘(in ieder geval) beleidsarme assetmanagementtaken (onderhoud en beheer) en ondersteunende diensten’

- voor wat betreft deze gezamenlijke organisatie ‘in principe te kiezen voor het model van de Bedrijfsvoeringsorganisatie (zoals beschreven in de WGR)’.

4. Dat de datum van besluitvorming van 7 juli 2022 inmiddels is verdaagd naar Q3 2023, dat aanvullende onderzoeken niet beschikbaar zijn

5. Dat AGV er ondertussen steeds minder goed in slaagt als overheid te functioneren én haar taken uit te voeren.

BESLUIT:

1. Het besluit van het AB van 8 december 2021 te bekrachtigen en aan te scherpen waarbij het waterschap AGV op publiekrechtelijke basis georganiseerd wordt, zodanig dat wettelijke

taken volledig en zelfstandig kunnen worden uitgevoerd, met alle medewerkers in dienst van waterschap AGV, uiterlijk gerealiseerd per 1 januari 2025;

2. Dat derhalve een (privaatrechtelijke) stichtingsvorm als mogelijk alternatief wordt afgewezen;
3. Dat een BVO kan worden aangegaan om met uitsluitend Amsterdam ten aanzien van stedelijk afvalwater in de gemeente Amsterdam een gemeenschappelijke bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) op te zetten. (art. 3.4 waterwet).
4. Om de samenwerking met alle partners op het gebied van de watercyclus, waaronder inliggende gemeenten en drinkwaterbedrijven, opnieuw publiekrechtelijk vorm te geven.
5. Daartoe de volgende eerste stappen te zetten:

a. Zo spoedig mogelijk de SD en de medewerkers van de dijkgraaf ter secretariële ondersteuning van de dijkgraaf, de medewerkes ter advisering strategisch crisismanagement AGV en de deelname van de dijkgraaf in de veiligheidsregio's, en de (tijdelijke) medewerkers ter voorbereiding en uitvoering van de waterschapsverkiezingen in dienst van AGV worden aangesteld
b. Per 1.2.2023 overdracht van het mandaat van 1997 van het DB aan de directie van Stichting Waternet aan de secretaris-directeur van AGV, zodat deze namens het DB opdrachtgever kan zijn.

Amsterdam, 12-01-2023

Het Algemeen bestuur,

G. Nottelman
secretaris-directeur

dr. J.J. Sylvester
dijkgraaf

[eind]

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting bij het Amendement 'AGV als overheid'.

Op 23 december zat er een **ontwerp AB-besluit** bij de stukken. Dit was niet meegeleverd bij de stukken voor de Cie van 7 december. Daarom is pas nu een amendement mogelijk.

Op 2 juni 2021 en 8 december 2021 heeft het AB eerdere besluiten genomen. **Deze besluiten blijven staan als het AB nog niet over een vervolg besluit.**

Bijgaand amendement bouwt voort op deze twee besluiten.

1. **Unaniem AB-besluit over advies van Prof Boogers "Visie op een sterkere overheidsrol".** Profiel AGV als overheid in dit advies:

Regionale waterautoriteit. Zichtbaar eigen profiel als functioneel bestuur. Met een eigen taak op het gebied van waterkwaliteit, waterkwantiteit en waterveiligheid. Zorgt voor schoon, voldoende en veilig water. Overheid die zowel bestuurt, beleid formuleert en dit ook kan uitvoeren. Werkt gebiedsgericht met aandacht voor de bijzonderheden van de verschillende landelijke en stedelijke gebieden binnen het waterschap. Met een korte afstand tussen beleid en uitvoering. Is met zijn taken ook partner van andere
overheden bij de aanpak van gezamenlijke vraagstukken. Bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie, natuurontwikkeling, bodemdaling en stedelijke groei. Heeft een heldere visie op de uitvoering van zijn eigen taken en op de aanpak van gezamenlijke vraagstukken. Maakt duidelijke keuzes over zijn rol in partnerschappen. Nu eens als beleidsbepaler of coproducent, dan weer als uitvoerder of kennisleverancier. Weet dat niet alles kan. Kan strategisch opereren in partnerschappen en is gewaardeerd partner van medeoverheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Herkenbaar voor inwoners en staat open voor maatschappelijke initiatieven.

De belangrijkste waarden die moeten worden versterkt:

- politieke verantwoordelijkheid,
- bestuurlijk opdrachtgeverschap en slagvaardigheid,
- nabijheid en dienstbaarheid.

2. **AB-besluit 8 december 2021**
   - Keuze voor een eigen organisatie voor het waterschapsbestuur als ondersteuning voor (in ieder geval) de opdrachtgevende, beleidsbepalende en toezichthoudende rol.
   - Gezamenlijke organisatie met Amsterdam gericht op (in ieder geval) beleidsarme assetmanagementtaken en ondersteunende diensten
   - In principe keuze voor een BVO voor deze gezamenlijke organisatie. Terugvalopties van stichting A en stichting B worden ook verder onderzocht.

De wens voor een eigen organisatie en voorkeur voor een BVO komt voort uit de wens tot democratische borging. De VNG stelt:
"De bedrijfsvoeringsorganisatie is een nieuwe lichte samenwerkingsvorm in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Daarmee kan een vlucht naar privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden worden voorkomen, nu deze qua sturing en verantwoording suboptimaal zijn."

Ontwerp AB-besluit 12 januari 2023.
In het **voorliggende ontwerp AB-**besluit is de **vernieuwde stichting** (stichting B) verder uitgewerkt. **Dit wijkt af van het besluit van 7 december 2021 en doet geen recht aan het besluit van 2 juni 2021.**

Kostenoverwegingen en werkgeverschap zouden de belangrijkste redenen zijn geweest om af te zien van een BVO en ook de eigen AGV organisatie.

- Een eigen organisatie is vervallen vanwege het werkgeverschap. Waarom dit een argument is, is niet duidelijk. Alle medewerkers van Waternet vallen nu onder de CAO van de Unie. Er is een groot verloop onder de medewerkers van Waternet. Het laatste medewerkerstevredenheidsonderzoek wees uit dat medewerkers richting en leiderschap missen. Dit wordt niet beter in een stichting die drie bestuurlijke opdrachtgevers gaat krijgen.
- Een gedegen onderbouwing van een kostenvergelijking van de verschillende varianten is niet gegeven. Het memo van Berenschot van december 2021 is volledig gebaseerd op interviews met Waternetmedewerkers, zonder toetsing aan feitelijke financiële uitkomsten en Berenschot hanteert dan ook grote disclaimers. Bovendien heeft Waternet sinds 2018 aanzienlijke eigen schulden gemaakt, die niet in de redenaties zijn meegenomen.

Besluit 1 van het ontwerp AB-besluit behelst o.a.

- Dat er een noodzaak zou zijn tot een gezamenlijke organisatie voor het waterbeheer van Amsterdam en AGV. Dat is niet zo. Waterbeheer is juist de verantwoordelijkheid van AGV. Dat is de bestaansgrond van waterschappen. Met deze formulering krijgt Amsterdam (ongewenste) invloed op het waterbeheer in de hele regio, ver buiten haar gemeentegrenzen.
- Dat de vernieuwde stichting voor meer bestuurlijke kracht zou zorgen. Ook dat is niet zo, de bestuurlijke kracht van AGV als eigenstandig waterschap wordt juist ondermijnd en zonder eigen ambtenaren nog verder gereduceerd.
- Dat een onafhankelijke Raad van Toezicht toeziet op de samenwerking. Dat is een beperking en marginalisering van de rol van het DB en AB en zou betekenen dat AGV juist afhankelijk gemaakt wordt van die samenwerking.

De in bijlage 1 aangehaalde uitgangspunten bij de vormgeving van de vernieuwde stichting Waternet stellen o.a.:

- Het organiseren van taken via een gezamenlijke stichting, leidt….ook automatisch tot concessies in aansturing van de organisatie en is daarmee niet vergelijkbaar met ….sturing als een normaal waterschap.
- Het invullen van de samenwerking …..dient te worden bewaakt door onafhankelijk toezicht omdat …de aansturing….afwijkt van reguliere sturing.

Het AB zou hiermee zijn eigen zeggenschap inperken, daarmee ook de democratische verantwoording naar de kiezers en haar eigen positie als hoogste bestuursorgaan in een waterschap ondermijnen. Deze voorgestelde uitgangspunten zijn ook in tegenspraak met de visie op een sterkere overheidsrol.

Besluit 2 gaat over instemming met definitieve uitwerking van besluit 1 (organogram, inrichting etc.). Hiermee zou het AB zich nu al voor de toekomst vastleggen op een nog niet duidelijke samenwerking. Met als duidelijk voorbeeld: de NV drinkwater (met een raad van commissarissen) zit niet in de stichting, maar wel in het stichtingsbestuur. Het is ongewis wat er in de toekomst met de NV drinkwater gaat gebeuren, wat Amsterdam nog onderzoekt (BOGO-besluit 3) en wat toezichthouders nog gaan eisen. Dit soort instemmingsbesluiten vooraf passen niet in een democratisch besluitvormingsproces op dit niveau.

Besluit 3 is geen aangelegenheid van het AB.

Besluit 4 wordt in het amendement overgenomen.

Besluit 5 is niet aan de orde indien AGV gewoon als overheid functioneert.

Dit amendement

Besluit 1 en 2: Deze besluiten zetten een stap vooruit ná de genomen besluiten van 2 juni en 8 december 2021, maar wel in dezelfde richting.

Besluit 3: Gezien de ontstaansreden van Waternet 25 jaar geleden is er wat voor te zeggen om de bijzondere organisatorische samenwerking met Amsterdam voor uitsluitend Amsterdam voort te zetten. De waterwet biedt hier ook ruimte voor wat betreft het stedelijk afvalwater. Dit is ook de oorspronkelijke bestaansreden voor Waternet.

Besluit 4: Hiermee wordt de samenwerking met alle gemeenten, alle drinkwaterbedrijven mogelijk gemaakt. Nieuwe samenwerking met Amsterdam en andere partners over toekomstige uitdagingen zullen in publiekrechtelijke vormen moeten worden gegoten.

Besluit 5: concrete stappen om het functioneren van AGV per direct mogelijk te maken.

Tot slot:

Het is noodzakelijk een eind te maken aan een discussie die nu al vanaf december 2020 duurt en veel te veel tijd, aandacht en geld van alle betrokkenen bij AGV eist. Dit amendement biedt een compromis en de mogelijkheid om weer vooruit te kijken.